

Kontrollutvalget, Fauske kommune

Årsrapport til kommunestyret 2025

1.0 Innledning

Kontrollutvalget er i samsvar med kommunelovens § 23-1 oppnevnt av kommunestyret for å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på vegne av kommunestyret.

Utvalgets arbeid foregår innenfor rammen av

- Kommunelovens kapittel 23 *Kontrollutvalgets virksomhet*,
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon
- Utvalgets virksomhetsplan

Gjennom uttalelser til kommunens og det kommunale foretakets årsregnskap, og innstillinger i saker om forvaltningsrevisjon, har kontrollutvalget rapportert om sitt virke i de nevnte sakene. Utvalget legger i tillegg frem for kommunestyret en samlet rapport / fremstilling om kontrollutvalgets arbeid det enkelte år. Fauske kommunestyre gjorde ved konstituerende møte 05.10.2023, sak 77/23 valg av medlemmer for perioden. Kontrollutvalget har etter dette bestått av følgende medlemmer:

Per Kristen Løkås, leder
Audun Dahl, nestleder
Kathrine Moan Larsen
Remi Andre Pedersen
Marit Stemland

Kontrollutvalget har gjennomført seks møter i 2025. Lasse Gausen Dahl (4 ganger), Geir Sandbakk (2 ganger), Svein Roger Bådsvik (1), Bjørgulf Nymo (1) og Leif Alpøy (1) har alle møtt som vara.

2.0 Regnskap

Kontrollutvalget har avgitt uttalelse til kommunens regnskaper for 2024. Regnskapet for Fauske kommune er avlagt med et negativt netto driftsresultat på 20.440.858 og det kommunale foretaket Fauna KF et negativt netto driftsresultat på kr 1.632.165. Revisors beretninger er avgitt uten forbehold. Kommunens og foretakets ledelse har gitt kontrollutvalget en grundig gjennomgang av regnskapene, og har besvart utvalgets spørsmål. Til grunn for utvalgets uttalelser ligger også revisors beretninger, samt ytterligere informasjon fra disse.

Kontrollutvalget har i sin uttalelse understreket at flere av de vedtatte finansielle måltallene ikke er oppnådd. Regnskapsresultatet innebærer at hele det opparbeidede disposisjonsfondet må anvendes, og at det i tillegg er et fremførbart merforbruk på 16.148 mill kr som må inndekkes senere år. I kommunestyrets behandling av regnskapene er det ikke gjort vedtak som har krevd særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

Nummererte brev fra revisor: Kontrollutvalget skal i henhold til kommunelovens § 24-7 gi skriftlige meldinger i form av nummererte brev til kontrollutvalget når det avdekkes:

- a. vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b. vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c. vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d. manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e. enhver mislighet

- f. hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g. hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Kontrollutvalget har i 2025 ikke mottatt eller behandlet skriftlige påpekninger fra revisor.

Etterlevelseskontroll: Revisor har gjennomført sin årlige kontroll av om kommunens økonomiforvaltning foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak, jfr kommuneloven § 24-9. For regnskapsåret 2024 har revisor valgt å se på etterlevelse av reglene i merverdiavgiftskompensasjonsloven om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger.

Revisor konkluderte slik etter undersøkelsen: *Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Fauske kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd regelverket om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger. Vår kontrollhandling avdekker at det er forbedringspotensial knyttet til å fremvise begrunnelsen for hvorfor boligene anses som særskilt tilrettelagt, og i tildelingsvedtakene vedrørende angivelse av lovgrunnlag, brukerens funksjonsnedsettelse og hvordan boligen skal avhjelpe situasjonen.*

Konkret viser revisor til følgende funn:

1. *Fauske kommune har en oversikt over utleieboligene som de mener er momskompensasjonsberettigede.*
2. *Fauske kommune har forbedringsbehov rundt enkeltvedtak på tildeling av særskilt tilrettelagte boliger i de tilfeller kommunen krever momskompensasjon på utgifter knyttet til utleiebolig.*
3. *Det er samsvar mellom kommunens liste over boliger som er momskompensasjonsberettigede og avgiftsbehandling i regnskapet.*

Kontrollutvalget har i sitt vedtak forutsatt at tildelingsvedtakene fremover forbedres vedrørende angivelse av lovgrunnlag, brukerens funksjonsnedsettelse og hvordan boligen skal avhjelpe situasjonen. For øvrig har utvalget tatt revisors uttalelse til orientering og konkludert at det ikke er behov for videre oppfølging fra utvalgets side.

3.0 Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalget har utarbeidet forslag til ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller, slik det er bestemt i kommunelovens § 23-3. Planen gjelder perioden 2024-2027 og er basert på risikovurderinger av kommunens forvaltning. Kommunestyret har i 2024 vedtatt planen etter behandling i kontrollutvalget med følgende prioriterte tema:

1. Administrativ struktur /gjennomføring av omstilling (*levert 2025*)
2. Hjemmetjeneste/institusjonsomsorg (*bestilt 2025*)
3. Kompetanse/rekruttering/heltid/deltid
4. Internkontroll, prosjektgjennomføringsevne
5. Flyktningtjenesten
6. Organisasjon/styring: Håndtering av rettstvister
7. Miljø/klima/energi
8. Varsling
9. Legetjenesten
10. Renovasjon

Eierskapskontroll:

- 1) Salten Brann IKS (*bestilt to undersøkelser 2025*)
- 2) Salten Kraftsamband AS

Det er i utgangspunktet, gitt budsjettforutsetninger som i dag, midler til å gjennomføre ca 2-3 undersøkelser i løpet av året. Man kan derfor ikke påregne at alle temaene rent faktisk blir gjennomgått, men det er laget en plan med flere alternativer slik at kontrollutvalget kan ha ei plukklister å velge fra. Alle nye bestillinger vil i utgangspunktet baseres på den nye planen, samtidig som at utvalget følger opp at tidligere revisjoner blir fulgt opp etter kommunestyrets bestemmelser. Kontrollutvalget har i kommunestyrets vedtak fått fullmakt til kommunestyret å foreta endringer i planen ved behov.

Kontrollutvalgets oppgaver med forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller er tredelt: bestille gjennomføring av konkrete undersøkelser, saksbehandle og innstille til kommunestyret når det legges frem en rapport, samt følge opp de vedtak kommunestyret fatter ved behandling av rapportene. I 2025 er det gjennomført følgende behandlinger og oppfølgingssaker innen forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Prosjektets navn	Behandling i kontrollutvalget
Eiendomsforvaltning	Rapport levert i 2022 basert på plan i forrige valgperiode. Revisor konkluderte i rapporten at Fauske kommune i noen grad har etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger. Rapporten kommer med 5 anbefalinger. Kontrollutvalget har gjort tre oppfølgninger, sist i møte i mai. Utvalget anser rapportens anbefalinger punkt 4-5 for oppfylt. Når det gjelder punktene 1-3, registrerer utvalget at det planlegges sak for kommunestyret i desember med mål og strategier for eiendomsforvaltningen, og at ny tilstandsanalyse forventes ferdigstilt i løpet av høsten. Det planlegges ny oppfølgingssak første kvartal 2026.
Kvalitet og effektivitet i Helse og omsorg	Undersøkelse bestilt av kontrollutvalget i mai. Formålet med undersøkelsen er å finne ut om kommunen ivaretar rettighetskrav i lov og forskrift angående tildeling av tjenester og brukarmedvirkning. Det andre formålet med prosjektet er å finne ut om kommunen har identifisert tiltak for å effektivisere og forbedre sine tjenester innen Helse og omsorg. Rapporten skal utarbeides høst/vinter 2025 og skal forelegges kommunestyret etter innstilling fra kontrollutvalget.

Ettervern i barneverntjenesten	Rapport levert i 2024. Det ble funnet enkelte mindre avvik knyttet til arbeidet med ettervern, men revisor skriver at manglene som er påpekt ikke er av en slik alvorlighetsgrad at helhetsinntrykket trekkes veldig ned. Delkonklusjonene er i stor grad positive. Konkusjonen er derfor at Fauske kommune i stor grad ivaretar krav i regelverket om ettervern. Det ble gitt seks anbefalinger som er ment å styrke rutiner og praksis. Kontrollutvalget gjorde sin oppfølging i februar d.å og registrerte her at rapporten er fulgt opp internt, blant annet ved at rutiner, prosedyrer og skjema i tjenesten er gjennomgått og revidert. Kontrollutvalget har avsluttet videre oppfølging av saken.
Oppfølging av politiske vedtak	Rapport bestilt etter plan i forrige valgperiode og behandlet av kontrollutvalg og kommunestyre høsten 2024. Revisor konkluderer at politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser i stor grad blir iverksatt som forutsatt i Fauske kommune og at kommunen i stor grad oppnår ønskede driftstilpasninger og besparelser. Kontrollutvalget har gjort én oppfølging av rapporten i møte september 2025. Utvalget registrerer at kommunedirektøren har en god plan for å styrke internkontrollen av vedtaksoppfølginger. Utvalget vil gjøre ny oppfølging av saken første møte i 2026.
Gjennomføring av omstilling og organisasjonsendringer	Rapport behandlet av kontrollutvalget i juni og kommunestyret i oktober. Revisor konkluderer at omstillingen i stor grad er gjennomført i overensstemmelse med kommunestyrets vedtak og at omstillingen i stor grad er gjennomført i henhold til gjeldende retningslinjer for arbeidsmiljø. Det ble gitt tre anbefalinger og kontrollutvalget vil følge opp rapporten basert på kommunestyrets vedtak.
Salten Brann IKS (eierskapskontroll og økonomistyring)	Prosjekt bestilt i møte mai 2025, i samarbeid med de øvrige kontrollutvalgene i Salten med eierskap i selskapet. Formålet med undersøkelsen er for det første, å finne ut om kommunen utøver eierstyring i tråd med eierskapsmeldingen og etablerte normer for god eierstyring. For det andre, å finne ut om Salten Brann IKS jobber systematisk med å utarbeide og følge opp lovmessig budsjett. Til slutt er det et mål å finne ut om selskapet gir eierne et godt grunnlag for eierstyring.

	Rapport leveres kontrollutvalget i løpet av vinteren 2025/26.
Salten Brann IKS (leveranse av brannverntjenester)	Fauske kontrollutvalg ønsket en tilleggsbestilling utover den fellesundersøkelsen som er bestilt sammen med de andre eierkommunene. Denne undersøkelsen vil leveres som en egen rapport og fokusere på leveranse av tjenester i henhold til avtale. Rapport utarbeides i 2026 og ventes levert om høsten. Formålet med prosjektet er å finne ut hvordan Fauske kommune følger opp avtalen med Salten Brann, og om selskapets tjenesteleveranse er i tråd med avtalte forpliktelser og gjeldende retningslinjer på området. Undersøkelsen har to problemstillinger: 1) I hvilken grad har Fauske kommune etablert rutiner for å kontrollere at tjenestene faktisk leveres som avtalt? 2) I hvilken grad leverer Salten Brann IKS tjenester til Fauske kommune i tråd med inngåtte avtaler, herunder kostnader, vaktordning, bemanning, utstyr og beredskap ved Fauske og Sulitjelma brannstasjoner?

De behandlede rapportene har gitt viktige bidrag til kunnskap om hvordan den kommunale forvaltningen fungerer, og har påpekt forbedringsmuligheter for kommunen.

4.0 Øvrig kontroll og tilsyn

Med bakgrunn i kontrollutvalgets generelle mandat om å foreta løpende tilsyn og kontroll med forvaltningen, er det i utvalgets møter satt på dagsorden en rekke saker. Sakene kan ha bakgrunn i innspill fremmet av publikum, utvalgets medlemmer, andre politikere i kommunen, saker som er tatt opp i media, eksterne tilsyn etc.

I disse sakene har utvalget kalt inn administrasjonen, og bedt denne redegjøre for saksforhold, regelverk, rutiner, forvaltningspraksis etc. I 2025 gjelder dette følgende områder:

- Orientering tjenester for beboere på asylmottak. Prosjektrengskap asylmottak.
- Reglement for varsling om kritikkverdige forhold på politisk nivå
- Tiltak for å verne ansatte mot netthets
- Status for kommunens økonomiforvaltning og oppfølging av revisjonskommentarer
- Kontraktsoppfølging ved leveranse fra interkommunale selskaper
- Orientering om ankeforhandlinger etter tvist om Blålysbygget

Kontrollutvalget vil generelt bemerke at kommunedirektør og administrasjonen for øvrig har bidratt med gode redegjørelser og besvart utvalgets spørsmål i de sakene som er tatt opp.

5.0 Øvrige saker som vedrører utvalget

Budsjettet legger rammer for kontrollutvalgets egen aktivitet og kostnadene til revisjon og sekretariat. Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollutvalget. Budsjettet ble behandlet av kontrollutvalget i møte 02.09.2025 – sak 31/25. Den samlede budsjettrammen for kontroll og tilsyn er foreslått til kr 2.246.000. Tilskudd fra eierkommunene (revisjonshonorar) til Salten kommunerevisjon IKS fastsettes av dette selskapets representantskap. Med virkning fra og med 2026 har selskapet foretatt en omfordeling av tilskudd mellom eierkommunene. Som en følge av dette reduseres Fauske kommunes utgifter til revisjon med kr 340.000 sett i forhold til 2025. Budsjettert utgift for 2026 tar hensyn til denne reduksjonen, samt et påslag på 4,4 % fra 2025 til 2026.

I samsvar med forskrift om kontrollutvalg og revisjon har kontrollutvalget et påse-ansvar om revisors arbeid med regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget har behandlet engasjementsbrev fra revisjonen for perioden. I tillegg skal revisor årlig legge frem en erklæring om uavhengighet i forhold til den virksomhet som skal revideres. Denne behandles i kontrollutvalget. Revisor holder for øvrig kontrollutvalget løpende orientert om sitt arbeid.

Fauske, 19. november 2025